

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І
НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР**

**ACTUAL PROBLEMS TEACHER EDUCATION:
EUROPEAN AND NATIONAL DIMENSION**

**Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28-29 травня 2019 року**

Луцьк – 2019

УДК 378 (4 + 477) (082)
А43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 5 від 23 квітня 2019 р.)*

А43 Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (28-29 травня 2019 року) [Текст] / за заг. ред. А. В. Лякішевої. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2019. 286 с.

У Збірнику представлено Матеріали виступів учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір».

Матеріали подано в авторській редакції.

УДК 378 (4 + 477) (082)

- © Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2019
- © Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 2019
- © ПП Іванюк В. П., 2019

ЗМІСТ

Алендарь Надія Особливості професійної адаптації вихователів у сучасних закладах дошкільної освіти.....	12
Алендарь Надія, Богомаз Вікторія Гра як важливий засіб духовно-морального виховання дітей дошкільного віку.....	14
Белкіна-Ковальчук Олена Сучасні підходи до профілактики сексуального насильства над дітьми.....	17
Бичук Ірина Гейткіпінг в соціальній роботі.....	19
Білоконна Ніна, Лисевич Олександра Освітнє середовище як основа гармонізації інтелектуального й емоційного розвитку особистості майбутнього педагога.....	21
Большакова Інна Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи в умовах інтеграції змісту навчання: Phenomenon-based learning.....	22
Брушневська Ірина Методичні аспекти корекційної роботи вихователів закладів дошкільної освіти.....	24
Буднік Світлана, Бортнік Анастасія Проектна діяльність як засіб формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи.....	27
Вітюк Валентина, Булавчик Ірина Комунікативно-діяльнісний підхід у системі підготовки майбутніх учителів початкової школи.....	29
Вітюк Валентина, Зозуля Неоніла Застосування методів розвитку критичного мислення на уроках літературного читання.....	31
Вітюк Валентина, Матляк Віта Психологічні засади формування орфографічної грамотності учнів початкової школи.....	33
Вітюк Валентина, Пукецу Світлана Розвиток діалогічного мовлення в учнів початкової школи.....	36
Гайволя Руслан Аналіз проблеми адаптивного фізичного виховання дітей з особливими	

освітніми потребами.....	38
Гац Георгій, Гарасимчук Ольга	
Агресивна поведінка дитини дошкільного віку як наслідок стилю сімейного виховання.....	41
Гончарук Ольга, Дорошук Ольга	
Формування пізнавальної активності старших дошкільників засобами дидактичної гри.....	43
Гончарук Ольга, Мельнічук Вікторія	
Формування основ моральної свідомості старших дошкільників засобами дитячої літератури.....	46
Горбач Надія	
Значення мовленнєвого етикету у формуванні комунікативної компетентності молодшого школяра.....	48
Гунько Степан	
Інформаційна компетентність майбутнього соціального працівника.....	50
Гусак Петро, Гусак Людмила	
Сучасні освітні парадигми.....	52
Данилюк Оксана, Пилипчук Оксана	
До проблеми формування основ національної свідомості майбутніх учителів початкових класів засобами художньої літератури.....	55
Данилюк Оксана, Потапчук Ніка	
Особливості морального виховання молодших школярів та педагогічні умови його здійснення.....	58
Демянчук Михайло	
Наукові підходи до професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи.....	60
Десятник Катерина	
Сучасні пріоритети у вихованні компетентної особистості.....	62
Дурманенко Євгенія	
Комунікативність як професійно значуща якість особистості майбутнього викладача.....	65
Дурманенко Оксана, Павлович Валентина	
Особливості формування здорового способу життя дошкільників.....	68
Ємчик Олександра	
Методологічні підходи до порівняльних досліджень в галузі дошкільної освіти.....	70

Житнухіна Катерина	
Моделювання та розв'язання педагогічних ситуацій щодо формування відповідального ставлення до майбутньої професії у студентів.....	72
Завацька Людмила, Бартків Оксана	
Інтерактивні форми та методи викладання курсу «Соціальна робота у сфері зайнятості».....	75
Заремба Людмила	
Проблема формування інформаційно-технологічної компетентності у професійній підготовці майбутніх педагогів.....	77
Здиховська Тетяна, Здиховський Андрій	
Інформаційно-комунікативні технології як засіб формування компетентнісного навчання.....	79
Здиховська Тетяна, Побережний Петро	
Казкотерапія як сучасний метод навчання учнів початкової школи.....	81
Зінченко Марія	
Preparation of future teachers for the regional studies application in the educational process of primary school.....	84
Іванова Лідія, Шевчук Тамара	
Діяльнісний компонент нового змісту навчання української мови у початкових класах і його реалізація.....	86
Іовхімчук Наталія, Воляник Мар'яна	
Групова робота над текстом на уроках літературного читання в початкових класах.....	89
Іовхімчук Наталія, Поляк Ольга	
Розвиток образного мовлення молодших школярів на уроках літературного читання.....	91
Калиновська Ірина	
Аспекти практичної підготовки майбутніх психологів до підтримки учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах.....	94
Каптур Галина, Магера Христина	
Формування у майбутніх учителів початкових класів цінностей громадянина і патріота.....	97
Каптур Галина, Новосад Лариса	
Технологія використання дидактичних матеріалів екологічного спрямування на уроках української мови.....	99

Каптур Галина, Піскора Ангеліна Літературні тексти як засіб розвитку образного мислення студентів.....	102
Каптур Галина, Свистун Надія Українська мова як чинник формування естетичного досвіду.....	105
Карпук Вікторія Особливості використання методу проектів у роботі з молоддю.....	107
Кашуб'як Ірина Застосування методів розвитку критичного мислення у процесі роботи над сюжетними задачами.....	109
Корнелюк Віктор Інноваційна діяльність та взаємодія у навчальному процесі.....	112
Корпач Надія Стан та сутність проблем дітей трудових мігрантів.....	114
Косинська Олена Управлінський аспект педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти	117
Коцун Борис, Жук Марія Ботанічні знання в контексті компетентнісного підходу до підготовки вчителя початкових класів.....	119
Коцун Борис, Поліщук Валентина Екологічна складова професійної компетентності вчителя початкових класів..	121
Коцун Борис, Ткачук Оксана Педагогічні цілі картографічної підготовки майбутніх вчителів початкових класів.....	124
Коцун Борис, Черевач Ольга Вікові дуби Губинського лісництва, їх культурно-освітнє значення.....	126
Криштанович Світлана Освітні технології у формуванні професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту.....	128
Кузава Ірина Проблеми та перспективи розвитку інклюзивної та спеціальної освіти Волині.....	131
Кузава Ірина, Гриневич Ангеліна, Мельничук Ангеліна Особливості диференційованого викладання в умовах інклюзивної освіти.....	134
Кузава Ірина, Грицак Оксана, Тарасюк Тетяна Аналіз нормативно-правової бази інклюзивної освіти в Україні.....	136

Кузава Ірина, Єфімова Анастасія, Миколаюк Юлія Особливості організації психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в умовах ІРЦ.....	138
Кузава Ірина, Колодій Тетяна Громадянське виховання у сучасній школі.....	141
Кузава Ірина, Котлярчук Мирослава Роль наочності у формуванні особистості молодшого школяра.....	144
Кузава Ірина, Озінович Вікторія Умови розвитку пізнавальних інтересів до навчання в учнів початкової школи.....	146
Лисогор Людмила Мультиплікація як технологія розвитку творчого потенціалу майбутніх вчителів початкових класів під час вивчення дисциплін природничого циклу.....	149
Лякішева Анна, Вітковська Мар'яна Сутність суїцидальної поведінки особистості.....	151
Лякішева Анна, Клімішина Ірина Вплив мережі інтернет на суїцидальну поведінку підлітків.....	153
Мазурик Тамара Створення інклюзивного середовища в закладах освіти, що забезпечує повноцінне включення та особистісний розвиток дітей з особливими освітніми потребами.....	155
Мартинюк Тетяна Мета та основні завдання соціальної інтеграції осіб з інвалідністю.....	158
Мартіросян Леся Теорія соціальної роботи: виникнення та становлення.....	159
Маршицька Вікторія Сучасні підходи до проектування освітнього середовища закладу дошкільної освіти для індивідуального розвитку старшого дошкільника.....	162
Матвійчук Мар'яна Основні складові професійної компетентності соціального працівника.....	165
Матвійчук Тетяна, Соловйов Валерій Використання ділових ігор у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.....	167
Мацюк Зоряна, Лаптута Андріяна Особливості створення комунікативно-толерантного середовища у вищій школі.....	170

Мацюк Зоряна, Піляк Іванна	
Формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів.....	172
Мацюк Зоряна, Рудь Зоряна	
Вплив фразеології на мовленнєвий розвиток молодших школярів.....	175
Мельник Ірина	
Науково-дослідницька діяльність як інноваційна технологія професійної підготовки педагога.....	178
Мельник Ірина, Степанець Олеся	
Формування у дітей дошкільного віку інтересу до природнього довкілля.....	179
Мельничук Оксана	
Критерії готовності студентів внз до роботи в умовах інклюзії.....	182
Мілінчук Світлана	
Компетентність – професійна якість майбутнього соціального працівника.....	184
Могилка Олександр	
Центри денного перебування для підлітків у системі партнерської мережі з надання послуг зі зменшення шкоди від вживання наркотиків.....	186
Незбрицька Олена	
Нормативно-правове забезпечення співробітництва територіальних громад.....	189
Ольхова Наталія	
Педагогічні програмні засоби для Нової української школи.....	191
Остапйовська Ірина	
Концептуальні положення інформаційної культури вчителя початкової школи.	193
Остапйовська Ірина, Терехуха Тамара	
Розвиток творчого потенціалу майбутніх учителів початкової школи у процесі фахової підготовки.....	196
Остапйовська Ірина, Ясковець Галина	
Актулізація змісту поняття «Інформатична компетентність майбутніх учителів початкових класів».....	198
Остапйовська Тетяна	
Розвиток креативності магістрів в процесі вивчення математичних дисциплін..	201
Остапйовський Ігор	
Проблема професійного вигорання викладачів закладів вищої освіти.....	203
Павлик Олена	
Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів початкової школи до розвитку мовлення школярів в умовах освітньої реформи.....	205

Петрович Валерій	
Теоретичні засади профілактичних інтервенцій у підлітковому середовищі (на прикладі «Програми 15»).....	207
Петрук Вікторія	
Сімейне дозвілля як фактор розвитку особистості.....	210
Печерських Володимир	
Особливості організації комплексного фізичного реабілітування осіб із патологіями хребта.....	212
Похилюк Олена	
Умови забезпечення відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми.....	215
Пріма Раїса, Пріма Дмитро	
Освітнє середовище закладу вищої освіти як чинник формування професійно мобільного вчителя сучасної початкової школи.....	218
Радюк Інна	
Педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів початкової школи до самоосвіти у процесі науково-дослідної роботи.....	221
Рославець Руслана, Мацевич Лідія	
Психологічні особливості розвитку моральної свідомості майбутніх вчителів початкових класів.....	223
Сажієнко Олександр	
Ключові поняття компетентнісного підходу у контексті професійної підготовки бакалаврів сфери комп'ютерних технологій.....	225
Семенов Олександр	
Педагогічна підтримка творчої особистості дитини дошкільного віку.....	226
Семенова Наталія	
Формування фізичних якостей у дітей старшого дошкільного віку в рухливих іграх.....	229
Семенова Наталія, Герасимчук Анастасія	
Організація театралізованої діяльності в сучасному закладі дошкільної освіти.....	232
Семенова Наталія, Слома Наталія	
Формування основ здорового способу життя старших дошкільників у процесі взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї.....	234
Сергеєва Валентина, Швайко Наталія	
До проблеми феномену й сутності категорії «Ліворука дитина».....	236
Сидорук Ірина	
Функції соціальної компетентності соціального працівника.....	239

Скрипник Надія	
Компетентнісна модель майбутнього вчителя-філолога.....	241
Смірнов Сергій	
Педагогічна і андрагогічна теорії навчання в системі професійної військової підготовки майбутніх офіцерів запасу.....	243
Смолюк Іван	
Культура міжнаціонального спілкування майбутніх педагогів.....	245
Смолюк Світлана, Сотник Мар'яна	
Розвивальне середовище закладу дошкільної освіти.....	248
Соняк Наталія	
Робота з текстом на уроках у початковій школі.....	251
Стасюк Людмила, Сеїк Оксана	
Функції моралі.....	254
Суржук Тетяна, Ткачук Ольга	
Методика використання краєзнавчого матеріалу на уроках української мови в початкових класах.....	256
Сушик Наталія	
Сутність і фактори професійного вигорання соціального працівника.....	259
Тарадюк Дар'я	
Формування тьюторської компетентності у професійній підготовці майбутніх вихователів як педагогічна проблема.....	261
Тарасова Тетяна	
Сучасні технології формування просоціальної поведінки підлітків.....	263
Тарасюк Тетяна	
Круглий стіл як метод інтерактивного навчання журналістів у ЗВО.....	266
Томашевська Ірина	
Аксіологічний потенціал особистості майбутнього фахівця як педагогічний феномен.....	268
Томашевська Ірина, Романюк Оксана	
Підготовка майбутніх вихователів до формування творчих умінь у дітей старшого дошкільного віку засобами зображувального мистецтва.....	270
Удот Вікторія	
Індивідуальні особливості соціального середовища дітей дошкільного віку з родин учасників бойових дій.....	273
Фенко Марія, Мілінчук Мирослава	
Особливості комунікативно-мовленнєвого розвитку молодших школярів.....	276

Фенко Марія, Стрижеус Людмила	
Особливості формування риторичних умінь майбутніх учителів початкових класів: синергія вербального та екстралінгвального.....	278
Чернета Світлана	
Зміст правової компетентності соціального працівника.....	281
Чосік Леся	
Значення підручника в гуманізації та гуманітаризації математичної освіти молодших школярів.....	283
Янковська Інна, Подусевська Олена	
Колективна творча співпраця молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.....	285
Яструб Оксана	
Метод проектів у початковій школі.....	288

загального розвитку і віку дитини, від її уяви, пам'яті й уваги, від добору матеріалу, що подається. Характеризуючи розгортання процесу сприймання, вчені виділяють низку його ступенів, рівнів – від безпосереднього сприйняття до розуміння ідейної сутності твору.

Отже, усвідомлення змісту прочитаного відбувається внаслідок різноманітних прийомів аналізу: словникової роботи, бесіди за безпосередніми враженнями від твору, постановки проблеми перед аналізом тексту, роботи над художніми образами, аналізу мови твору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский. – М. : Азбука, 2000. – 416 с. – 386 с.
2. Карпинская Н. С. Художественное слово в воспитании детей (ранний и дошкольный возраст) / Н. С. Карпинская. – М. : Педагогика, 1992. – 150 с.
3. Кулагина И. Ю. Возрастная психология / И. Ю. Кулагина. – М., 1998. – 128 с.
4. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям / В. А. Сухомлинский // Избр. произв. : в 5 т. – К. : Рад. школа, 1980. – Т. 3. – 297 с.
5. Теплов Б. М. Психологические вопросы художественного воспитания / Б. М. Теплов // Советская педагогика. – 1946. – № 6. – С. 96 – 112.

*Калиновська Ірина,
аспірантка,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

АСПЕКТИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПІДТРИМКИ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Інклюзивна освіта останні десятиріччя набула світової імплементації, що передбачає удосконалення процесу професійної підготовки працівників освітніх закладів, готових до роботи з учнями з особливими освітніми потребами. Так, практичному психологу, який працює в інклюзивних навчальних закладах, необхідно знати індивідуальні закономірності формування особистості учня з особливими освітніми потребами, специфіку проблем, що виникають на кожному етапі онтогенезу дитини, та шляхи їх подолання.

Окремі аспекти теоретико-практичних засад підготовки майбутніх психологів до роботи в інклюзивних навчальних закладах опрацьовані у наукових дослідженнях вітчизняних науковців І. Войціх [1], О. Затворнюк [2], Д. Супрун [4] та ін. Проте потребує аналізу процес формування у закладах вищої освіти конкретних кваліфікаційних умінь майбутніх психологів, які будуть працювати у вказаних навчальних закладах.

У цій статті схарактеризуємо аспекти практичної підготовки майбутніх психологів до підтримки учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах, тобто забезпечення порушеннями учнями поведінки.

Одне із завдань психолога – допомогти учням з особливими освітніми потребами продуктивно розвиватися, зводячи до мінімуму ймовірні негативні наслідки їхньої поведінки у процесі навчання у школі. Передусім, наголосимо, що саме такі учні часто схильні до вияву шкільної дезадаптації, адже вони менш стресостійкі, ніж учні без особливих освітніх потреб. Звичайно, що певному виду психофізичного розладу дитини буде відповідати своя типологія поведінкових порушень. Так, приміром, проблеми поведінки дітей з розладом аутичного спектру – чіткі щодо зовнішнього вияву: агресія; обмежені інтереси і особливості гри; проблеми соціальних контактів та вербального спілкування; негативізм; аутоагресія (самозаподіяння шкоди); неадекватні емоції (крик, сміх, плач); афективні спалахи; стереотипи (повторювання дій тощо); спеціальні (понад наявних) рухи та хода; надмірне почуття самозбереження тощо (Т. Grandin [5]).

Загальнохарактерним для учнів з особливими освітніми потребами є стан тривожності, що виявляється при різних вадах психо-фізичного розвитку дитини. Причини стану тривожності мають вікову характеристику (ранній дитячий вік – розлука з матір'ю: 6–7-річні діти – адаптація до школи (за умови, що діти з особливими освітніми потребами

йдуть до навчального закладу саме цього віку); молодший підлітковий вік – спілкування з дорослими, насамперед з батьками та вчителями; юність – ставлення до майбутнього та проблеми, пов'язані зі статевими стосунками тощо). Прихована (латентна) форма тривожності загрожує виникненням нервових зривів, конфліктністю, неадекватністю самооцінки (суперечності між завищеними вимогами та заниженою впевненістю у своїх можливостях), станами невдоволення та напруженості, особливо при надмірному навчальному навантаженні. Зазначене також супроводжується психосоматичними порушеннями [3].

Водночас поведінкові порушення ускладнюються, насамперед, саме у процесі навчання. Відтак, для успішної організації освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах значущість відіграє корекція поведінки психологами (у взаємодії з педагогами). Тільки методів корекції такої поведінки у дітей з розладами аутичного спектру науковці-практики [5] нараховують понад 150. Отже, психолог має бути компетентним у мобільному виборі найоптимальнішого методу корекції поведінкових порушень в учнів з особливими освітніми потребами. Така корекція – комплексний, системний та систематичний процес за участю усіх суб'єктів інклюзивного навчального закладу.

Виявлення найефективнішого методу корекції поведінки учнів з особливими освітніми потребами привело А. Колупаєву [3] до висновків про брак такого методу та необхідність проектування індивідуальних варіантів корекції поведінки з урахуванням психо-фізичної проблеми розвитку кожної дитини.

Передусім, вибираючи методи корекції поведінкових порушень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах, психолог має проаналізувати діяльність педагога щодо створення необхідних умов для успішного навчання таких учнів. На основі аналізу наукових джерел вказаних вище авторів [1–5] та емпіричного матеріалу нами рекомендовано у процесі виробничої практики професійної підготовки майбутніх психологів здійснювати аналіз діяльності психолога та педагога за такими критеріями щодо підтримки учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах, тобто забезпечення порушеннями учнями поведінки:

1. Врахування у загальній організації навчання тонкощів включення до цього процесу учнів з особливими освітніми потребами з орієнтацією на їхні особливості пізнавальної діяльності, комунікації тощо (ймовірність відставання від темпу навчальної роботи учнів без особливих освітніх потреб; добір навчальних завдань доступного рівня тощо).

У такому випадку найефективнішими методами стануть: диференціація навчальних завдань та самостійна робота, що дають оптимальні можливості для індивідуалізації навчання, оскільки завдання варіюються залежно від індивідуальних особливостей учнів з особливими освітніми потребами. Зазначене уможливить адекватність виконання завдань та актуалізує навчальний потенціал учнів, знешкоджуючи їхню знервованість, стан тривожності недосягненням результатів. Індивідуальний підхід шляхом диференціації та самостійної роботи в інклюзивному класі зовні вирівняє навчальні спроможності учнів: кожен, отримуючи завдання певного рівня, не проголошеного на загал класу, буде здатний самостійно поставити цілі, сформулювати завдання, визначити шляхи його виконання та оцінити результати навчальних дій. Водночас учень з особливими освітніми потребами буде налаштований заздалегідь на ймовірність підтримки вчителя у складний навчальний момент, що також забезпечить його від зайвого роздратування та нападу паніки, агресії тощо.

2. Створення умов для формування життєвої компетентності, насамперед – соціально-комунікативних навичок на засадах толерантності.

Для цього доречними методами корекції є формування вказаних навичок шляхом наслідування (зразкові приклади інших учнів, взаємонавчання); пряме навчання соціально-комунікативним навичкам (встановлення правил спілкування на засадах толерантності); організація групової діяльності (ігри, робота в малих навчальних групах на уроці, творчі та навчальні проекти, колективні творчі справи, флеш-моби, квести, театралізації та

інсценування тощо) з обов'язковим, доступним включенням учнів з особливими освітніми потребами.

3. Об'єктивне, без «психічного травмування», оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами.

Методом корекції поведінкових порушень має бути вибір форми поточного оцінювання учнів з особливими освітніми потребами. Такий вибір визначається загальними цілями навчання та конкретними навчальними завданнями. Учитель має пам'ятати, що у процесі інклюзивного навчання оцінюються і освітні результати, і процес їх досягнення. Обов'язковими мають бути заохочення та похвала.

4. Стиль спілкування між педагогом та учнями, між учнями, наслідком чого є стани тривожності, що постійно виникають в учнів з особливими освітніми потребами.

Створення позитивного мікроклімату у класі – один із ключових методів корекції поведінкових порушень учнів з особливими освітніми потребами. Метою такого створення має бути убезпечення виникнення у них стану тривожності. Рекомендуємо для цього застосовувати тренінг саморегуляції особистості (навіть для молодших школярів), що має кілька етапів:

1) Перший етап – надання інформації щодо причин та наслідків виникнення у різної вікової категорії людей стану тривожності та страху.

2) Другий етап – вправи на заняття психічної напруги; релаксаційні вправи тощо.

3) Третій етап – психофізіологічний тренінг з метою закріплення знань та умінь, здобутих на попередніх етапах тренінгу.

Окрім того, нині доступними є комп'ютерні програми тренінгу саморегуляції особистості, мета яких – усунення стану страху як наслідку розвитку стану тривожності.

Описані методи корекції поведінкових порушень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах мають застосовуватися з психолого-педагогічним обґрунтуванням та моніторингом ефективності. Майбутні психологи у процесі виробничої практики мають не лише аналізувати застосування цих методів корекції педагогами та психологами, а, передусім, створювати індивідуальну програму їх особистого застосування.

Таким чином, нами схарактеризовано аспекти практичної підготовки майбутніх психологів до підтримки учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних навчальних закладах, зокрема – критерії аналізу вказаного виду діяльності педагогів та психологів у процесі виробничої практики студентів. Подальшого дослідження потребує питання виокремлення педагогічних умов підготовки майбутніх психологів до роботи в інклюзивних закладах освіти.

Список використаних джерел

1. Войціх І. В. Формування емоційної компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2017. 23 с.

2. Затворнюк О. М. Формування у майбутніх психологів готовності до професійного самовдосконалення: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2016. 22 с.

3. Колупаєва А. А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання: наук.-метод. посібник. Київ: Наук. світ, 2010. С. 23.

4. Супрун Д. М. Теорія та практика професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.03. Київ, 2018. 43 с.

5. Grandin, T. Teaching Tips for Children and Adults with Autism. Indiana University Bloomington. 2002. URL: <https://www.iidc.indiana.edu/pages/Teaching-Tips-for-Children-and-Adults-with-Autism> (режим доступу: 22.03.2019)

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ :
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР**

Збірник наукових праць

Матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28-29 травня 2019 року

Друкується в авторській редакції
Технічне редагування та верстка Н. П. Гайволя